

Katja Vončina

Z DIALOGOM DO SPRAVE

V pričakovanju dobe velikih preobratov ob padcu meja mladi iz Gorice in Nove Gorice z navdušenjem spremljajo skupne praznike in pobude

Pred kratkim so uvedli novo čezmejno avtobusno progo, ki povezuje Gorico z Novo Gorico. Reakcije na to novost so bile zelo različne: čezmejna proga

je bila sprejeta kot pomemben korak k skorajšnji združitvi dveh Goric, seveda pa je, kot po navadi ob takih prilikah, prišlo tudi do ostrih kritik in glasnega protesta na dan Prodijevega obiska in njegove poskusne vožnje na čezmejnem avtobusu.

Zaskrbľjujoçe je, da so spori in nesoglasja, ki se vlečejo od pantivka skozi celotno zgodovino našega obmejnega območja, še vedno tako aktualni. Vsaki manifestaciji, ki ima kot osrednjo temo karkoli bi lahko spominjalo na združitev, sožitje, koristno sodelovanje dveh vzporednih realnosti, sledita glasno negodovanje in protest.

Kako smo lahko brez skrbi, ko še vedno nekateri (in to vedno isti) v 21. stoletju, na pragu vstopa Slovenije v Evropsko unijo, vztrajajo s ponavljanjem obrabljjenih besednih zvez in zamrznjenih fraz izumrle ideologije, ki je pa žal še globoko vkoreninjena? Kako lahko govorimo o napredku, ko se še vedno isti stari znanci zgražajo nad županom Brancatijem, češ da "prostituirala goriško skupnost in jo žrtvuje 'slavokomunističnim' težnjam svoje uprave, ki je sramotno podrejena slovenski manjšini, Sloveniji in Novi Gorici" in da s svojim delovanjem "slediti Titovim aneksijskim načrtom"? To so besede predsednika goriške Narodne lige v pismu, ki je bilo objavljeno v

Giada Stocca

Primož Šturman

Volitve - merjenje moči, tudi na koži naše manjšine; 25. april v Rižarni - napetosti, nedopustni spodrsľlaji, ogorčenje; neofašisti na fojbi - žaljenje zgodovinskega spomina... Mladi smo včasih naveličani vzdusja nestrpnosti in pomanjkanja dialoga med tu živečima skupnostima...

Velikokrat se sprašujem, zakaj med Slovenci in Italijani še vedno ne pride do prave sprave. Pred kakim letom je izšlo poročilo mešane komisije slovenskih in italijanskih zgodovinarjev, ki naj bi postalo najmanjši skupni imenovalec za prihodnje zgodovinopisje. Žal iz pomanjkanja politične volje državi poročila nista sprejeli (čeprav so poročilo v Sloveniji slovesno predstavili v knjižni večjezični obliki) in tako obstajajo še vedno na obeh straneh ljudje, ki z lažnimi trditvami napeljujejo vodo na svoj politični mlin.

Nerešena zgodovinska vprašanja se pojavljajo tudi znotraj samega slovenskega prostora. Spominjam se, kako so nas v osnovni šoli učili, da so se partizani borili proti okupatorjem in njihovim pomagačem. O medvojnem revolucionarnem nasilju in o povojnih pobojih pa ni bilo nikjer ne duha ne sluha...

Del zamolčane slovenske zgodovine je po demokratičnih spremembah ob koncu osemdesetih in začetku devetdesetih let prišel na dan. Storjeni so bili pomembni koraki, kot sprava slovesnost med takratnim predsednikom predsedstva Slovenije Milanom Kučanom in ljubljanskim nadškofom dr. Alojzijem Šuštarjem v Kočevskem Rogu poleti 1990. Nasledniki komunistične partije so priznali, da so bili povojni poboji zločin. Še dandanes večina medijev v Sloveniji dosledno molči o medvojnem revolucionarnem nasilju, ki je v Sloveniji leta 1942 zanetilo protikomunistični upor, državljansko vojno in sodelovanje z okupatorjem. V takih pogojih, ko je del zgodovinske resnice zamolčan in se krivci otepajo svojih odgovornosti, gotovo ne more priti do sprave med Slovenci samimi. Koliko danes ljudje vedo o Lambertu Erlichu ali Marku

krajevnem časopisu. Tema je seveda vedno ista - neskončna razprava o fojbah.

K sreči pa je v zadnjih časih opaziti vse močnejšo reakcijo mlajših generacij: stiki med obema skupnostima postajajo vse bolj tesni, množijo se prazniki, festivali in manifestacije, kot so na primer Mesto mladih, Gimnazijada, glasbeni festival Across The Border, praznična druženja ob postaji Transalpine, zgodovinske tekme odbojke preko mejne mreže in številni pohodi za mir, pri katerih imajo glavno vlogo mladi z obeh strani meje. Letos sta, čeprav z enoletno zamudo, Gorica in Nova Gorica skupno praznovali tisočletnico in tako odpravili lanskoletne nesporazume. To gre pripisati predvsem novi goriški mestni upravi, ki je očitno bolj odprtih pogledov. Gorico in Novo Gorico čaka v prihodnjih letih doba velikih preobratov. Dejstvo, da mladi niso ravnodušni do tega, kar se dogaja v njihovem življenjskem prostoru in da se zavedajo, da se jih to, kar se bo v prihodnjih letih dogajalo na tem ozemlju, neposredno tiče, daje upanja, da lahko gledamo na bodoči razvoj naših mest s kančkom optimizma več. Preteklosti seveda ne smemo pozabiti, moramo si pa prizadevati, da skupno premagamo razlike in odpravimo posledice starih zdrah, ki smo jih (nehote) podedovali.

Katja Vončina

Natlačenu, ki ju je komunistična obveščevalna služba VOS že leta 1942 umorila, ker bi bila po zmagi nad okupatorjem trn v peti komunističnemu prevzemu oblasti? Navedel sem primera Erlicha in Natlačena, ker sta najbolj poznana, takih primerov je bilo v Sloveniji predvsem leta 1942 zelo veliko.

Čeprav je slišati malce cinično, bo treba za pravo zgodovinsko resnico in spravo med Slovenci počakati, da odide generacija, ki je dogodke doživljala na lastni koži in čuti pri tem izredno velik čustveni naboj, ki ga drugi ne moremo doumeti.

Spravno dejanje z Italijani je spričo delitev v samem slovenskem narodu dandanes še zelo težko.

V mednarodni diplomaciji sprave imajo prvo besedo politiki in ne zgodovinarji, zato so lahko pravna dejanja posledica zgolj političnih interesov in ne temeljijo vedno na zgodovinski resnici.

Če bo res prišlo do pravnega dejanja med Italijo in Slovenijo, se mora le-to vsekakor odvijati v slovenskem glavnem mestu in ob opravičilu italijanskega predsednika. Vsem je seveda dobro znano, kdo je bil v drugi svetovni vojni napadalec in okupator ter kdo napaden in žrtev.

Primož Sturman

EVROPSKO SREČANJE MLADIH

Easterseminar 2003 na Koroškem

PET PRIJATELJEV IZ TRSTA MED MLADIMI IZ VSE EVROPE

Kot vsako pomlad je tudi letos teden pred Veliko nočjo, od 12. do 18. aprila, potekal Easterseminar - srečanje, na katerem se zberejo predstavniki mladinskih manjšinskih organizacij, ki so včlanjene v YEN (Youth of European Nationalities). Seminar so tokrat organizirali koroški Slovenci (KDZ, KSŠŠD, MladaEL) - Easterseminar se namreč vsako leto "seli" k drugi evropski manjšini. V Št. Jakobu v Rožu se je letos zbralo 23 evropskih mladinskih organizacij, vsaka pa je predstavljala določeno manjšino ali narodno skupnost. Kot že vrsto let smo se seminarja udeležili tudi člani MOSP-a (Mladi v odkrivanju skupnih poti) in Mladinske sekcije Slovenske skupnosti, in sicer Matjaž Jaklič, Matteo Feruglio, Boštjan Romano, Ivo Lachi in jaz, ki sem bila prvič na taki pobudi.

Program je bil kar intenziven, saj smo bili vsak dan zaposleni od jutra do poznega večera. V prvih dveh dneh smo se večinoma spoznavali

in se prilagajali novemu okolju in življenju v skupnosti. Tako smo prisostvovali dvema uvodnima točkama programa (informalni in formalni) - predstavitvi seminarja in predstavitvi manjšin. Ob tej priložnosti so nas koroški Slovenci seznanili s svojo kulturo, s svojimi navadami in zgodovino, pokazali so nam videokaseto s posnetki o pripravah seminarja ter nam predstavili tudi ostale manjšine, med katerimi so bili zahodni Frizijci z Nizozemske, severni Frizijci, Danci iz Nemčije, Nemci z Danske, gradiščanski Hrvatje, južni Tirołci, Finci s Švedske, Lužijški Srbi, Retoromani iz Švice, Nemci in Kacubi s Poljske, Nemci iz Rusije, Madžari iz Vojvodine idr.

DELO IN ZABAVA V WORKSHOPIH

V ponedeljek smo se razdelili v skupine in se vključili v t.i. workshope oz. delavnice, ki smo si jih po svoji želji izbrali že ob prijavi. Na razpolago smo imeli kar 8 delavnic, med katerimi je bila najvažnejša delavnica "YEN", v kateri so udeleženci razpravljali o konkretnem delovanju

in bodočih pobudah organizacije YEN ter nadaljevali z diskusijami, ki so jih o različnih problemih začeli na zadnji seji odbora, ki je bila marca v Seaverni Friziji. V "politični" delavnici so udeleženci obravnavali politično situacijo koroških Slovencev in nasplošno probleme, ki se pojavljajo v dvojezičnem okolju; v "medijskem" workshopu so člani v sodelovanju z ORF-om spoznali slovenske medije na Koroškem (radio in TV program, časopise in revije) ter prišli v stik s praktičnim delom v medijskem svetu; v gledališki delavnici so igralsko usmerjeni mladi odkrivali najrazličnejše načine izražanja na odru; v delavnici z naslovom "Identiteta" so se udeleženci ukvarjali s temami rasizma, predsodkov, stereotipov in prijateljstva ter se s pomočjo slik, igre in raznih metod seznanjali z načini vplivanja na ljudi in z mehanizmi presoje ljudi; v "slovenski" delavnici so se tisti, ki se zanimajo za jezike, učili glavnih besednih zvez v slovenščini; kdor pa je raje izvedel, kateri je najučinkovitejši način za reševanje problemov, se je vključil v delavnico projektov, kjer so se učili raznih tehnik in so skupno pripravili projekt; pevsko delavnico pa so seveda izbrali tisti, ki jim je vseč glasba in petje. Med te spadam tudi jaz in ni mi žal, da sem se vpisala v zbor, saj so vaje potekale na izredno originalen način: poleg tega, da

smo peli najrazličnejše pesmi, od tradicionalnih koroških v narečju do afriških in izraelskih, smo med petjem tudi hodili, skakali, marširali in vse skupaj spremljali z različnimi inštrumenti, na primer z bobnom, paličicami, flavto. Zabavno je bilo tudi, da smo se med seboj pogovarjali kar v štirih jezikih (slovenščini, nemščini, angleščini in romunščini), saj smo prihajali iz različnih krajev in nismo znali vsi istega jezika (nekateri so na primer poznali nemščino, ne pa angleščine in obratno), tako da je določena informacija večkrat prešla skozi dvoje ali troje ust, preden je prispela do "cilja". Ko smo končali naše delo v delavnicah, smo imeli predstavo, na kateri je vsaka skupina na kratko pokazala ostalim, kaj je delala med workshopi.

OBČNI ZBOR YEN-a

Glavni del seminarja je bil občni zbor YEN-a, na katerem so bile sprejete tri resolucije, ki zadevajo slovensko manjšino na Koroškem in obravnavajo probleme v zvezi z oddajanjem radijskih programov v slovenskem jeziku ter pozivajo oblasti, naj postavijo dvojezične topografske znake; poleg teh je občni zbor sprejel še nekaj resolucij v zvezi z nekaterimi drugimi evropskimi manjšinami, vse pa smo poslali oblastem držav, kjer živijo dotične manjšine.

Na seminarju smo imeli tudi možnost prisluhniti predavanju koroškega politika Karla Smolleja in zastopnika evropskega Urada za manj razširjene jezike Bojana Brezigarja. Poleg teh dejavnosti smo imeli čas tudi za manj zahtevne aktivnosti, kot je

Delavnica "YEN", v kateri so potekale diskusije o bodočnosti organizacije YEN (zgoraj).

Spodaj levo: zabava in navezovanje prijateljskih stikov ob prostem času je eden ključnih dejavnikov za uspeh seminarjev.

bil na primer Exchange Market, ko je vsaka manjšina postavila svojo stojnico, jo okrasila z lastno zastavo ali z zemljevidom lastnega kraja in jo natrpala z različnimi brošuricami, revijami, časopisi in "gadgeti" za izmenjavo - kot so čepice, vžigalniki, peresa, ravnila z imeni organizacij... - predstavila pa se je tudi s tipično hrano in pijačo. Med tednom smo šli na ekskurzijo v Celovec in okolico, v večernih urah pa smo za razvedrilo poslušali koncerta rock-skupin Bališ in Rising sun.

MOJI VTISI

Seminar se mi je zdel zelo pozitivna izkušnja, pri kateri sem prvič imela možnost, da sem prišla v stik z mladimi različnih evropskih manjšin. Enkratno je bilo predvsem to, da smo lahko primerjali situacijo naše manjšine z ostalimi in ob tem odkrili, da so si razmere, v katerih živimo, presenetljivo podobne, čeprav smo tako oddaljeni drug od drugega. Mislim, da je izrednega pomena, da evropske manjšinske organizacije delujemo povezano, saj smo tako močnejši, si lahko pomagamo in smo lažje kos oviram in problemom, ki bi jih sami le s težavo uspeli rešiti. Poleg tega pa so taka srečanja čudovita priložnost za zabavo v družbi pozitivnih in odprtih ljudi, ki radi spoznavajo nove prijatelje, si izmenjujejo mnenja in vtise ter ob tem izkoristijo priložnost, da se pogovorijo v tujem jeziku.

Eva Sancin

6. ZAMEJSKI ROCK FESTIVAL V ZNAMENJU NOVOSTI

Glasba, zabava, kraj srečanja in priložnosti. Vse to je Zamejski rock festival, ki bo letos doživel svojo 6. izvedbo. Na njegovem prizorišču se je v preteklih letih zvrstilo veliko število zamejskih rock skupin - od tistih, ki so se tako ali drugače uveljavili, do popolnih začetnikov.

Zamejski rock festival se hitro bliža, zato smo prosili enega od organizatorjev, Matjaža

Jakliča, naj nam kaj več pove o tej prireditvi.

- Torej Matjaž, kje in kdaj se bo odvijal ZRF?

Odločili smo se za 4. in 5. julij, kljub temu da bo festival iste dni kot Rock Otočeč in kot mavhinjski festival amaterskih gledališč. Žal se temu sovpadanju datumov nismo mogli izogniti. Vse skupaj se bo odvijalo na že skoraj tradicionalnem prireditvenem prostoru v Praprotnu, ker je ta odmaknjen od vasi, prostoren in pa seveda zelo funkcionalen.

- Kdo organizira Festival?

Kot vsa preostala leta ZRF organizira MOSP oziroma njegova sekcija MOSP-Rock, ki je pred kratkim priredila tudi uspešen koncert v kulturnem domu na Proseku, ko so nastopili zamejska skupina Latte di Suocera in pa priznana skupina iz Slovenije Elvis Jackson.

- Letos se nam obeta nekaj novosti glede programa: bi nam jih lahko razkril?

Novost, ki si je vsi želimo, pa je prijava novih bendov, ker se je v vseh teh letih stvar že precej ustalila, tako da so se imena bendov malo ponavljala. Zato skušamo privabiti kako skupino tudi iz Slovenije.

Čez eno leto bo meja padla in Zamejski rock festival bo izgubil prvi del svojega imena. Hočemo se odpirati in anticipirati vzdušje, do katerega bo prišlo, ko bo Slovenija v EU. Za prijavo na festival se je že zanimalo nekaj bendov iz Slovenije.

Prijavila se je že skupina iz Ljubljane, The Imbeciles. Eden od naših ciljev je tudi ta, da v zamejstvo povabimo znane slovenske ansamble, da jih zamejska publika spozna. En tak ansambel bo letos The Drinkers, ki je na odru res eksploziven. Stvari, ki so pa ostale nespremenjene, so obvezna avtorska glasba in pa omejen čas nastopa. Nekaj novosti bo po vsej verjetnosti tudi s profesionalnega vidika. S tem mislim na kvalitetnejšo in bolj profesionalno odsko postavitev in ozvočenje, malo bolj okrašen prireditveni prostor (upamo predvsem s primerno scenografijo). Žal smo bili prisiljeni odpovedati nastop nizozemske skupine zaradi ekonomske krize, ki jo trenutno doživlja kulturna scena na Nizozemskem.

Hvala Matjaž, ker si odgovoril na naša vprašanja, in seveda vso srečo za dober uspeh festivala. Torej, mladi, če vas zanimata rock glasba in žuranje, spomnite se, da boste imeli priložnost uživati vse to 4. in 5. julija v Praprotnu!

Dva prizora iz lanske izvedbe Zamejskega rock festivala, ki se je odvijal v Praprotnu (foto KROMA).

Matteo Feruglio

PRIVLAČEN PROGRAM, MORJE IN PLAŽA ZA LETOŠNJO DRAGO MLADIH

DRAGA MLADIH LETOS ŽE JULIJA!

Mladi iz Slovenije in zamejstva pripravljamo letos že trinajsto Drago mladih, ki bo od 10. do 13. julija v Piranu. Draga mladih je zrasla iz vsakoletnega srečanja Draga, ki se odvija konec avgusta na Opčinah pri Trstu, in temelji na vrednotah slovenstva, demokracije ter povezovanja. Letos bo naše mladinsko srečanje brez meja prvič potekalo v Sloveniji in se bo odslej vsako leto selilo v drugo slovensko mesto (ne samo v Sloveniji).

PESTER PROGRAM

Kakšna pa je tema letošnje Drage mladih? Tokrat bomo spregovorili o ustvarjalnosti mladih v slovenski družbi in skupaj iskali nove priložnosti uveljavljanja mladih v kulturi, medijih, gospodarstvu, politiki in izobraževanju. Delo bo potekalo v obliki dopoldanskih pogovorov z uglednimi gosti in v ustvarjalnih ter pogovornih delavnicah. Seveda bomo imeli tudi dovolj časa za plažo, igre in sprostitve!

Vse se bo začelo v četrtek, 10.7. ob 14.30, ko bo Draga mladih z nagovorom odprl slovenski predsednik Janez Drnovšek. Sledile bodo športne igre na plaži in izlet po slovenski obali z barko, na kateri bo tudi večerja. Večer bo v znamenju humorja in aforizmov: gost kulturno-zabavnega večera bo pisatelj Žarko Petan. Sledila pa bo prosta zabava.

OKROGLI MIZI Z IZJEMNIMI GOSTI

Program petka in sobote se bo začel z okroglimi mizama, ki bosta udeležence popeljali v temo dneva. Petkovo - o ustvarjalnosti mladih v

kulturi - bodo oblikovali pisatelj Rudi Šeligo, pisateljica Evelina Umek (Trst), jezikoslovec Marko Dvorak (Ulm, Nemčija) in kurturolog Aleš Debeljak. Sobotno okroglo mizo o ustvarjalnosti mladih v družbi pa bodo oblikovali predsednik SAZU fizik Boštjan Žekš, pravnik in dekan Fakultete za podiplomske evropske in državne študije Peter Jambreč in minister za finance RS Boštjan Mramor.

Ko se bodo vprašanja udeležencev gostom izčrpala, bodo na vrsti pogovori in ustvarjanje v delavnicah.

POGOVORNE DELAVNICE

Vsak udeleženec Drage mladih bo že ob prijavi lahko izbral, v katero delavnico bi se želel vključiti. Na voljo bodo tri pogovorne in štiri ustvarjalne delavnice, ki se bodo z istim programom ponovile v petek in soboto. Tako se bodo mladi lahko prvi dan odločili za pogovorno, drugi dan pa za ustvarjalno delavnico - ali obratno. Pogovorno delavnico o vrednotah mladih v sodobni družbi bo vodil filozof in teolog Tone Jamnik (Ljubljana), pravnik Klemen Jaklič (Ljubljana-Harvard) in novinar Dejan Steinbuch se bosta z mladimi pogovarjala o tem, kako bi lahko bili mladi s svojimi idejami bolj prisotni v medijih. Delavnico o mladih in njihovi bodočnosti v EU bo v petek vodil kulturolog Aleš Debeljak, v soboto pa član predsedstva Konvencije EU Lojze Peterle. Voditelji delavnic se bodo z manjšo skupino udeležencev pogovarjali in razčlenili probleme nakazanih tematik. Lahko si predstavljamo, da bo delo in stik s tako podkovanimi mentorji delavnic za mlade nadvse vznemirljivo in privlačno.

USTVARJALNE DELAVNICE

Organizatorji pa udeležencem ne ponujajo samo delo v pogovornih skupinah, pač pa tudi v ustvarjalnih delavnicah. Tako v petek kot v soboto se bo možno vključiti v likovno delavnico (slikanje na prostem), ki jo bo vodila slikarka in publicistka Veselka Šorli Puc, v filmsko delavnico, kjer bodo udeleženci s TV režiserjem in scenaristom slovenske "Candid camere" Francijem Kekom filmali prizor z naslovom "Posneti Boga", mladi pa se bodo lahko vključili še v internetno in pa hip-hop delavnico. Delo v work-

Drago mladih vsako leto obiskujejo imenitni gostje. Na okrogli mizi leta 2000 so govorili (z desne proti levi) pisatelj Boris Pahor, pevka Darja Svajger, vrhunska atletinja Brigita Bukovec in pisatelj Žarko Petan. Le-ta bo na letošnji Dragi mladih s svojimi aforizmi oblikoval kulturno-zabavni večer v Café teatru v Piranu (foto KROMA).

shopih se bo začelo dopoldne, nadaljevalo pa tudi po kosilu. Ko bodo udeleženci delavnic zaključili svoj program, bo ostalo še nekaj uric za prosto zabavo na plaži.

Katere bodo novosti letošnje Drage mladih? (foto Maver)

VEČERI V ZNAMENJU KULTURE IN ZABAVE

Petkov večer bo v znamenju Rastoče knjige, tj. bogate razstave, ki jo bo odprl predsednik Državnega sveta RS Janez Sušnik. Kasneje bo na sporedu še monodrama. Sobotni večer pa bo oblikoval kantavtor Vlado Kreslin.

V nedeljo bodo udeleženci Drage mladih po (neobvezni) udeležbi pri sv. maši utrdili nova prijateljstva s sproščenim druženjem na plaži. Da pa ne bodo šla nova prijateljstva prehitro v pozabo, se bodo mladi lahko ponovno srečali jeseni, tj. na zaključni okrogli mizi Drage mladih, ki bo v soboto, 6. septembra dopoldne, na

Opčinah pri Trstu, kjer se bodo vzporedno odvijali tudi študijski dnevi Draga.

Vsi, ki bi se radi prijaviili na julijski del Drage mladih, naj to storijo čimprej (mesta so letos omejena). Informacije in prijavnico bodo dobili na spletni strani www.dragamladih.org ali na sedežu MOSPa, ul. Donizetti, 3, Trst (tel. št. 040 370846), razglednice s programom in prijavnico pa bo možno najti tudi na slovenskih višjih šolah, v knjižnici, slovenskih knjigarnah (v Trstu in Gorici), na sedežih nekaterih slovenskih društev in kulturnih centrov ter v lokalih, kjer se zbira slovenska mladina.

Breda Susič

NEKAJ »CVETK«

IZ ZGODOVINE DRAGE MLADIH:

> PROF. VELJKO RUS IN NJEGOV POTNI LIST

Na prvo Drago mladih - to je bilo tik po spremembi družbenega sistema in osamosvojitvi Slovenije - je bil kot eden glavnih gostov povabljen in napovedan sociolog prof. Veljko Rus. Na dan njegovega "nastopa" na Dragi mladih smo ga zaman čakali. Debato je uspešno in elegantno sam izpeljal dr. Ivan Štuhec. Prof. Veljko Rus se je organizatorjem opravičil naslednji dan po telefonu: na poti iz Gorenjske se je v Ljubljani zavedel, da je doma pustil potni list. Ker je bilo prepozno, da bi se vrnil domov in spet nazaj proti Trstu, je ostal doma... Takrat pa organizatorji še nismo imeli mobiltelefonov, da bi nas obvestil, kaj se je zgodilo...

> ADI SMOLAR - STREŽNIK

Na prvi Dragi mladih je zabavni večer oblikoval kantavtor Adi Smolar, takrat še nepoznan, čisto na začetku svoje kariere. Po zaslugi organizatorjev Drage mladih ga je spoznala režiserka z Radia Trst A in ga intervjuvala za svoj program. Od takrat so njegovo "Pasji dnevi" začeli redno vrteti na zamejskem radiu (ki ga slišijo tudi daleč v notranjost Slovenije) in Adijeva popularnost se je na mah razširila tudi v zamejskem oz. primorskem koncu. Tudi udeleženci Drage mladih smo bili navdušeni ne samo nad njegovim nastopom, pač pa tudi nad njegovo simpatijo in odprtostjo: vsem se je pripokupil, ko

se je skupaj z ostalimi mladimi spontano udeležil sv. maše in celo stregel pri njej, kljub temu da menda sploh ni bil reden obiskovalec maš...

> ZAMUDA MINISTRA ANTONA ROPA

Na 8. Dragi mladih je bil eden izmed gostov sedanji slovenski premier, tedanji minister za delo in socialne zadeve, mag. Tone Rop (o katerem se je že šušljalo, da bo naslednik dr. Drnovška). Okroglo mizo, na kateri smo ga pričakovali, smo morali začeti brez njega, ker ga pol ure po predvidenem začetku še vedno od nikoder ni bilo... Organizatorji smo mislili, da se ponavlja scenarij prof. Veljka Rusa s 1. Drage mladih... Približno četrtr ure po začetku debate pa gost privihra v beli šotor in se opraviči za zamudo: tik pred mejo se mu je pokvaril avto, tako je mejo prečkal kar peš in na drugi strani meje ... štopal do Opčin. Avtomobilist, ki mu je ustavil, ni mogel verjeti, da pelje ... ministra na neko okroglo mizo!

> KAKO SMO V ZAMEJSTVU "ODKRILI" FRANCIJA KEKA IN KAKO JE ROCK OTOČEC "ODKRIL" ZAMEJSKI ROCK

Na 9. Dragi mladih smo priredili okroglo mizo o mladinski kulturi. Med gosti, ki smo jih najbolj pričakovali, je bil znani slovenski kantavtor Zoran Predin - ki pa je večer pred napovedano okroglo mizo odpovedal svoj nastop zaradi dru-

Peter Verč

PRIČAKOVANO NEIZBEŽNO

Trije dnevniški zapisi

SREDA

Dan se je začel na najboljši način - z njenim pozdravom.

Bilo je že pozno. Izstopil sem iz avtobusa in jo videl, kako prihaja po rebri. Bila pa je za mano, saj je verjetno prišla z avtom. Že sem zavil proti svoji šoli, ko sem za sabo slišal: "Čav, Šilček!"

Priznam. Ni običajno, da te nekdo pozdravi, če je 20 metrov za tabo in namenjen v drugo smer (jaz v eno stavbo, ona v drugo). Si pa vseeno ne delam utvar. Videl sem jo še enkrat po pouku. Tokrat je bil njen pozdrav hladen in v meni je pustil neprijeten občutek. Tudi dobro kosilo me ni spravilo v boljšo voljo. Zato sem izkoristil krasni sončni dan in šel na Napoleonsko. Izboljšujem formo! Pot tja in nazaj sem pretekel v manj kot 35 minutah. Pogled na lesketajoči se zaliv je blažilno vplival na duh, ob povratku domov pa je tuš regeneriral moj organizem.

(dalje s prejšnje strani)

gih obveznosti. Organizatorji smo bili obupani, ne samo zato, ker je zmanjkalo zveneče ime, pač pa tudi ker se je zrušilo ravnovesje med gosti okrogle mize, saj ni bilo drugih predstavnikov t.i. lahke glasbe oz. popularne kulture... Takrat pa smo slučajno ugotovili, da se je med "navadnimi" udeleženci Drage mladih "skri-val" Franci Kek, glavni organi-

zator največjega rock festivala v Sloveniji, Rock Otočca. Nekoliko v zadregi smo mu predlagali, da bi naslednje jutro on sedel za govorniško mizo z drugimi gosti... Franci Kek je brez vsakršnega kompliciranja vabilo sprejel in se v debati izkazal kot simpatičen in podkovan sogovornik ter odličen zagovornik popularne glasbe in mladinske kulture.

Od tistega leta dalje je Franci Kek prijatelj Drage mladih in se je še večkrat udeležil. Organizatorji Drage mladih pa smo postali njegova vez v zamejstvu: Franci Kek je namreč od takrat preko MOSPa vedno povabil tudi zamejsko rock skupino na Rock Otočec, kar predstavlja za zamejce zelo dragoceno pozornost. (B.S.)

Nato sem ob pisalni mizi zbral misli, si napisal nekaj točk za večerni poseg in zadovoljen s svojim počutjem sem se celo oblekel dobro: športno in obenem elegantno.

V avtu sem med potjo poslušal radio. Spet razkol med nami Slovenci. Zmerni levičarji nočejo takojšnjega soočenja, prenovitelji so razpravo predlagali že pred dvema mesecema, pod lipovo vejico vse molči, krovnici se pa oglašata složno, a s prav nič konkretnimi tiskovnimi sporočili.

In podobno je bilo tudi na večernem občnem zboru. Nadvse površinskemu in nepoglobljene-mu predsedniškemu poročilu so sledili zgolj formalni pozdravi gostov. Vsi so podčrtali vlogo športa in telesne kulture, slovenstvo pa so le nekateri bežno omenili. Breme izzivanja je tako pripadlo izključno meni.

In da me ne bi vsi takoj zasovražili, sem si priklical v spomin njen jutranji pozdrav. Tako sem začel svoj poseg blagoglasno. Z nasmeškom in nekaj uspelimi kretnjami sem začel izpostavljati hujše probleme in na le-te opozoril odbornike in vse navzoče na zboru. Poseg je uspel, pa ne zaradi sklepnega aplavza prisotnih, ampak ker sem od predsednika iztržil priznanje odborovih napak in vključitev v razpravo problema soodvisnosti od italijanskega društva in večanja neslovensko govorečih članov v društvenih sekcijah.

ČETRTEK

Povsem običajno jutro sredi tedna brez eklatantnih dogodkov. Dan pa je zasuk v neverjetnost doživel po kosilu.

Po televiziji sem (napol budno) spremljal kolesarsko dirko. Etapo je zaznamoval beg

Levo, pogled na Trst z Napoleonske (foto M. Susič).

▪ Slovenca skupaj z Južnoafričanom in Kazahstancem. Tu - na našem obronku - pa je bilo veliko manj navdušujoče.

Po napovedanem obisku v Gorici je strankina rimska delegacija prišla nenapovedano še v Trst. Vsi so prisostvovali izredno sklicani seji občinskega sveta. Prevarana opozicija in preliščeni slovenski predstavniki so nemočno podlegli odlično zrežirani farski. Še do včeraj smo se kregali o soočenju v Svetu, kar naenkrat pa so vse storili oni in njim je uspelo! Zmagali so in nas Slovence združili pod eno samo zastavo. Belo zastavo poražencev, ki jo vihrajo naše težko ranjene stranke.

Grenkih občutkov sem šel na odbojkarški derby. "Ravno prav," sem si mislil, "najprej ta tekma (gotovo bo prisotna tudi ona) in nato še večer v klubu z velikim pisateljem."

In ona ni bila le na tekmi, ampak tudi kasneje na večeru. Pisatelj je presenetil vse občinstvo in pikro povedal, da bi do waterlooskega sklepa ne prišlo, če bi ga bili poslušali pred dvajsetimi leti. K sreči je bil govor tudi o literaturi, tako sem lahko med zakusko tudi poklepental z njo. Presenetljivo je ona prišla k meni. Prvih nekaj minut sem bil v zadregi, odgovarjal sem ji jecljaje in se neuspešno skušal izogibati enozložnic.

Nato, ko je bil pisatelj tako blizu, da me je videl in spoznal (tokrat me ni nagovoril s "Tisti-odteze"!), je bilo vse drugače. Pred njo mi je namenil veliko laskavih besed. Kot da bi na večeru govoril jaz, in bi bil on le eden izmed občinstva. Poslovil se je od mene z bodrilnim "Srečno naprej!"

In nadaljevanje je bilo res srečno. Iz kluba nisem odšel sam in zatopljen v svoje misli. Šel sem v družbi nje in nekaterih skupnih znancev.

Najprej sva nadaljevala pogovor o literaturi, nato sem pogumno preusmeril pogovor v vsakdanje šolske zdrahe. Povrhu sem ji moral pripovedovati še o tem, kaj delam v prostem času... Govoril sem ji o sprehodih, o tekanju po Napoleonski... Reakcija? Nepričakovan zmenek. Naslednje jutro oba na Napoleonski v trenirki in telovadnih copatah!

Hevreka!

PETEK

Zelo rad sem se prvič odpovedal povorki sindikatov. In to ne glede na to, da bi bil prvič v povorki kot delavec (eh ja, tudi suplenti smo delavci...).

S poudarjenimi podočniki sem zdrvel do Napoleonske. Čakal sem jo nekaj minut, nato se je prikazala. Take je še nisem videl. Bila je povsem naravna, neokinčana, s spuščeni lasmi in športno oblečena z dolgimi hlačami trenirke in kratko majico živih barv. Bila je igrivo razpoložena, stalno nasmejana že od začetnega pozdrava, pripravljena na tek, a tudi na vsako šalo.

Še sam sem se nalezl njene vedrosti, tako da med tekom nisem čutil nikakršne utrujenosti. Tudi sape nisem lovil kot sicer. Kljub temu sva prvotni načrt vsaj polurnega teka predčasno opustila in si po nekaj kapljah potu raje privoščila hojo in tako dala prednost prijetnemu klepetu sredi narave. Razgled na mesto je bil tak, da se pogovoru o Trstu nisva mogla izogniti. Ustavila sva se sredi poti in stoje komentirala čudovito sliko mesta in zaliva pod nama. Ugotovila sva, da ob takem soncu ni zaznati običajne sivine, v katero je Trst ovit, ampak neobičajno čistočo. In da ji ne bi dal vtisa suhoparnega človeka, sem za trenutek zaigral otroka in predlagal sprehod po stranski poti. Tako sva se kmalu znašla povsem sama, sredi iglavcev. Vedel sem, da pelje ubrana pot na odprto točko, ki nudi edinstven razgled sredi strmega pobočja. In res... Znašla sva se v tisti točki, za katero sem še kot otrok vedel, da obstaja. Sedla sva in se zazrla v zaliv, barkovljansko obalo, terase nad Miramarom in seveda mestom. Oba sva kljub prej izraženim pomislekom o njegovi lepoti kar naenkrat začutila navezanost na to mesto. In naštevala sva slovenske pisce, ki so se vsaj enkrat posvetili Trstu ali njegovi okolici.

Naštevanje del in avtorjev iz naše zakladnice je sklenilo spontano in dolgo smejanje. In ko sva si istočasno zazrla v oči, je nastopil molk. Nisem se zadržal in vedno gledaje ji v oči rekel: "Kako lep je Trst. Srečko Kosovel..."

Ona je lakonsko dodala: "Vse je lepo." In res je tistega dne postalo vse lepo. Sredi ptičjega ščebetanja in komaj zaznavnega frfotanja grmičevja v rahli sapici vetra sva se poljubila. Najprej površno kot dva višješolca na šolskem stopnišču med odmorom, nato bolj umirjeno. Nihče naju ni videl. Edine priče so bili zaliv in jadrnice na njem, Miramar, obala, portič, kontovelski grič na desni in gretanski na levi, svetilnik ter seveda mesto.

Odlepila sva se za kratek čas. Nisem zadržal ganjenosti in skoraj hlipajoče dodal, da Trst ni bil nikoli tako naš ne glede na dogajanje v njem. Zareklo se mi je, saj bi bil moral reči, da je bil v tistem trenutku Trst najin. A njene zelene oči in brezzvočen nasmeh so me utišale in nisem bil več sposoben urediti misli, kaj šele jih izraziti! Bil sem sposoben le ljubiti. Zadoščalo mi je. In zadošča mi še zdaj.

(foto M. Susič)